ČNB ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA
NA PŘÍKOPĚ 28
115 03 PRAHA 1

Sekce licenčních a sankčních řízení

V Praze dne 12. září 2023
Č. j. 2023 / 119300 / 570
Ke sp. zn. Sp/2022/366/573
Počet stran: 17

P Ř Í K A Z

Česká národní banka (dále též jen „správní orgán“) jako orgán dohledu nad finančním trhem podle zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů, a orgán dohledu nad oblastí poskytování spotřebitelských úvěrů podle zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o spotřebitelském úvěru**“ nebo „**ZSÚ**“), zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**AML zákon**“), vyhlášky č. 67/2018 Sb., o některých požadavcích na systém vnitřních zásad, postupů a kontrolních opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (dále jen „**AML vyhláška**“) a zákona č. 69/2006 Sb., o provádění mezinárodních sankcí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**sankční zákon**“), rozhodla dle ustanovení § 90 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „**přestupkový zákon**“) ve spojení s ustanovením § 150 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**správní řád**“) v řízení se společností VITACREDIT s.r.o., IČO 286 14 488, sídlem Hněvotínská 241/52, Nová Ulice, 779 00 Olomouc, takto:

Společnost VITACREDIT s.r.o., IČO 286 14 488, sídlem Hněvotínská 241/52, Nová Ulice, 779 00 Olomouc, se uznává vinnou, že

(i) v období od 29.1.2021 do 15.12.2021 poskytla spotřebitelské úvěry bez toho, aby předtím řádně posoudila úvěruschopnost jednotlivých spotřebitelů na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací, když ze vzorku 30 případů

a) v období od 28.6.2021 do 21.10.2021 v 8 případech (č. [redacted], č. [redacted], č. [redacted], č. [redacted], č. [redacted], č. [redacted], č. [redacted], č. [redacted]) nezohlednila skutečnost, že doba splácení úvěru přesahuje předpokládaný věk odchodu spotřebitele do starobního důchodu, tedy nevyhodnotila udržitelnost příjmu spotřebitele po celou dobu předpokládaného trvání smluvního vztahu;

**b) v období od 29.1.2021 do 15.12.2021 ve všech 30 případech (č. [redacted], č. [redacted], č. [redacted], č. [redacted], č. [redacted], č. [redacted], č. [redacted],

volných finančních zdrojů řádně neověřovala existenci a výši skutečných výdajů spotřebitelů na stravu, výživné a ostatní výdaje;

c) v období od 29.1.2021 do 15.12.2021 ve 28 případech (č. [redacted], č. [redacted]) řádně neověřila existenci a výši skutečných stávajících finančních závazků spotřebitelů;

(ii) ke zmírňování a účinnému řízení rizik legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu a k naplnění povinností stanovených AML zákonem, nezavedla a neuplatňovala ke dni 3.1.2022 odpovídající strategie a postupy vnitřní kontroly a komunikace pro

a) zajištění aktuálních a přiměřených vnitřních předpisů,

b) rozpoznávání politicky exponovaných osob v době trvání obchodního vztahu,

c) rozpoznávání subjektů, vůči nimž Česká republika uplatňuje mezinárodní sankce podle sankčního zákona při vzniku a v době trvání obchodního vztahu,

d) provádění kontroly klienta,

č í m ž p o r u š i l a

(i) ustanovení § 86 zákona o spotřebitelském úvěru,

(ii) ustanovení § 21 odst. 1 AML zákona,

a d o p u s t i l a s e

ad (i) přestupku podle ustanovení § 154 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru,

ad (ii) přestupku podle ustanovení § 48 odst. 1 AML zákona,

z a c o ž s e j í u k l á d á

podle ustanovení § 154 odst. 3 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru pokuta ve výši 500 000 Kč (slovy pět set tisíc korun českých). Pokuta je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto příkazu na účet Celního úřadu pro hlavní město Prahu vedený u České národní banky, č. 3754-67724011/0710, konstantní symbol 1148, variabilní symbol je identifikační číslo plátce.

O D Ů V O D N Ě N Í

Identifikace účastníka řízení

1. Společnost **VITACREDIT s.r.o., IČO 286 14 488, sídlem Hněvotínská 241/52, Nová Ulice, 779 00 Olomouc** je zapsána v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Ostravě, oddíl C, vložka 44548, a od 11.5.2018 do 13.7.2022 byla zapsána v registru České národní banky jako nebankovní poskytovatel spotřebitelského úvěru (dále jen „účastník řízení“).

2. Účastník řízení od 1.1.2021 do 31.12.2021 (dále jen „kontrolované období“) poskytoval spotřebitelské úvěry na bydlení ve výši od 50 000 Kč do 3 000 000 Kč zajištěné zástavním právem k nemovitosti. Splatnost úvěrů byla od 1 roku do 20 let s fixní úrokovou sazbou od 10,9 % p. a. Z poskytnuté jistiny si účastník řízení účtoval poplatek splatný v hotovosti při podpisu smlouvy ve výši od 5 do 15 %, dle náročnosti řešení poskytnutého úvěru. Spotřebitelský úvěr byl poskytován ve dvou variantách. Ve variantě „*na cokoliv*“, a „*na konsolidaci, řešení exekucí a dražeb*“. V kontrolovaném období bylo 90 % spotřebitelských úvěrů tohoto typu poskytnuto jako kombinace obou variant.

Postup České národní banky před vydáním příkazu

3. Dne 3.1.2022 bylo účastníku řízení doručeno Oznámení o zahájení kontroly č.j. 2021/130344/CNB/650, kterým byla u účastníka řízení podle § 5 odst. 2 písm. b) zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů, zahájena kontrola (dále jen „Kontrola“). Předmětem Kontroly bylo prověření dodržování povinností při výkonu činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru podle zákona o spotřebitelském úvěru a AML zákona.

4. O zjištěních, k nimž správní orgán dospěl v rámci Kontroly, byl pořízen protokol o kontrole, č.j. 2022/060696/CNB/650, ze dne 20.6.2022 (dále jen „Protokol o kontrole“). Účastník řízení podal dne 4.7.2022 proti zjištěním v Protokolu o kontrole námitky (dále též jen „Námitky“). Správní orgán vyřídil Námitky účastníka řízení v Rozhodnutí o námitkách ze dne 2.8.2022, č.j. 2022/077780/CNB/650.

5. Dne 13.7.2022 oznámil účastník řízení správnímu orgánu ukončení činnosti samostatného zprostředkovatele a nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru.

Právní úprava, skutková zjištění a jejich právní kvalifikace

6. Předmětem tohoto řízení jsou Kontrolou zjištěné nedostatky v oblasti posuzování úvěruschopnosti spotřebitele (i) a v oblasti opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (ii).

(i) Posuzování úvěruschopnosti spotřebitelů

7. Účastník řízení měl povinnost s odbornou péčí ve smyslu § 75 ZSÚ posoudit úvěruschopnost spotřebitele v souladu s požadavky ustanovení § 86 téhož zákona, tj. řádně posoudit úvěruschopnost spotřebitele na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací získaných primárně od spotřebitele, a pokud je to nezbytné, z databáze umožňující posouzení úvěruschopnosti spotřebitele nebo i z jiných zdrojů. Poskytovatel poskytne spotřebitelský úvěr jen tehdy, pokud z výsledku posouzení úvěruschopnosti spotřebitele vyplývá, že nejsou důvodné pochybnosti o schopnosti

spotřebitele spotřebitelský úvěr splácet.

8. V souladu s ustanovením § 86 odst. 2 ZSÚ byl účastník řízení povinen posoudit zejména schopnost spotřebitele splácet úvěr na základě porovnání příjmů a výdajů a způsobu plnění dosavadních dluhů.

9. Dle ustanovení § 84 odst. 2 ZSÚ byl účastník řízení povinen informace poskytnuté spotřebitelem za účelem posouzení úvěruschopnosti ověřit způsobem přiměřeným dané situaci, je-li to nutné, též použitím nezávisle ověřitelných zdrojů. Pro naplnění tohoto požadavku tedy poskytovatel spotřebitelského úvěru nemůže vycházet z pouhých prohlášení spotřebitele, která nejsou podepřena žádnými doklady.[1,2]

10. Za účelem splnění výše uvedených požadavků na posouzení úvěruschopnosti účastník řízení přijal vnitřní předpisy *Pravidla a postupy pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele* a *Pravidla jednání se zájemci o uzavření smlouvy o spotřebitelském úvěru*.

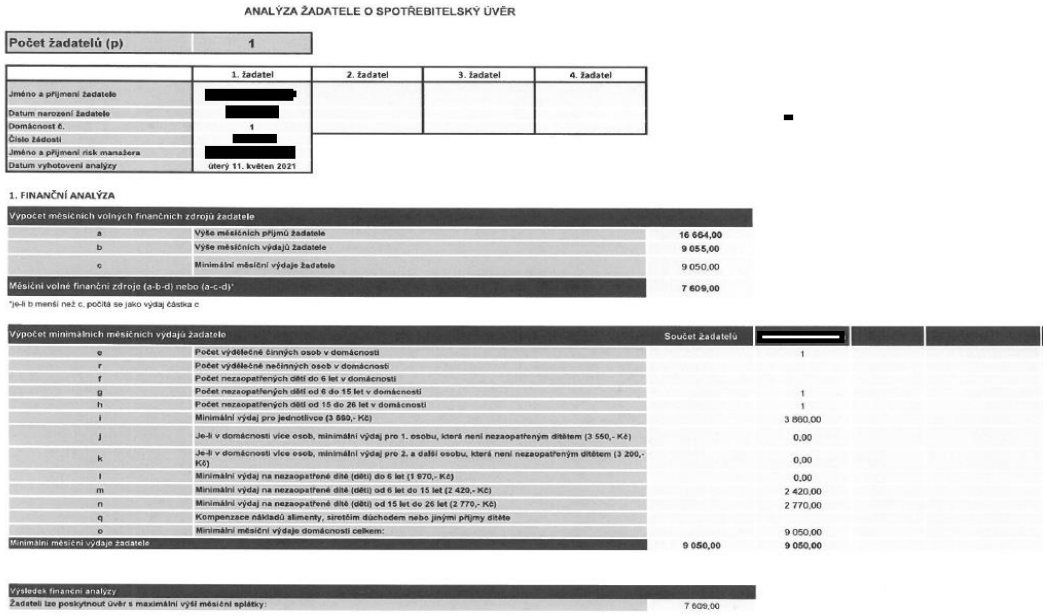
a) Udržitelnost příjmu žadatele po dobu splácení úvěru

11. Žádost o spotřebitelský úvěr bylo v kontrolovaném období možné u účastníka řízení podat prostřednictvím jeho samostatných zprostředkovatelů, online prostřednictvím internetových stránek www.vitacredit.cz, nebo prostřednictvím bezplatné infolinky na těchto internetových stránkách uvedené. Zájemce o spotřebitelský úvěr byl následně prověřován pracovníkem Oddělení Risku v katastru nemovitosti. Současně jím byl žadatel telefonicky kontaktován za účelem ověření požadované výše a účelu úvěru, rodinného stavu, zdroje příjmu a výše stávajících závazků. Pokud by zájemce neměl doložitelné příjmy, nebo by nemovitost byla předlužena, zamítl by pracovník Oddělení Risku žádost o úvěr. V opačném případě byl žadatel prověřen v insolvenčním rejstříku a centrální evidenci exekucí a byl sjednán termín osobní schůzky s regionálním obchodním manažerem. Regionální manažer na schůzce s žadatelem vyplnil žádost o úvěr. Na základě takto pořízené dokumentace pracovník Oddělení Risku ověřoval informace poskytnuté žadatelem o úvěr a následně provedl finanční analýzu, Credit scoring, vyhodnotil úvěruschopnost žadatele a doporučoval žádost ke schválení.

12. V první části finanční analýzy docházelo k porovnání měsíčních příjmů a výdajů žadatele:

[1]Rozsudek Soudního dvora Evropské unie, ze dne 18. prosince 2014 ve věci *C-449/13 CA Consumer Finance SA v. Ingrid Bakkaus.*

[2]Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 27. 9. 2007, sp. zn. 32 Odo 1726/2006 a Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 4. 2015, sp. zn. 1 As 30/2015 (Nejvyšší správní soud judikoval k povinnosti posoudit úvěruschopnost s odbornou péčí tak, že „*věřitel musí náležitě pečlivě zjišťovat schopnost spotřebitele splácet úvěr a požadovat doklady k jeho tvrzení. Je také nutno dovodit, že věřitel by měl úvěruschopnost dlužníka aktivně zjišťovat a prověřovat, nikoliv se spokojit pouze s jeho ničím nedoloženými prohlášeními*".

ANALÝZA ŽADATELE O SPOTŘEBITELSKÝ ÚVĚR

Počet žadatelů (p)	1

	1. žadatel	2. žadatel	3. žadatel	4. žadatel
Jméno a příjmení žadatele	[redacted]			
Datum narození žadatele	[redacted]			
Domácnost č.	1			
Číslo žádosti	[redacted]			
Jméno a příjmení risk manažera	[redacted]			
Datum vyhotovení analýzy	úterý 11. květen 2021			

1. FINANČNÍ ANALÝZA

Výpočet měsíčních volných finančních zdrojů žadatele		
a	Výše měsíčních příjmů žadatele	16 664,00
b	Výše měsíčních výdajů žadatele	9 055,00
c	Minimální měsíční výdaje žadatele	9 050,00
Měsíční volné finanční zdroje (a-b-d) nebo (a-c-d)*		7 609,00

*je-li b menší než c, počítá se jako výdaj částka c

Výpočet minimálních měsíčních výdajů žadatele		Součet žadatelů	[redacted]		
e	Počet výdělečně činných osob v domácnosti		1		
r	Počet výdělečně nečinných osob v domácnosti				
f	Počet nezaopatřených dětí do 6 let v domácnosti				
g	Počet nezaopatřených dětí od 6 do 15 let v domácnosti		1		
h	Počet nezaopatřených dětí od 15 do 26 let v domácnosti		1		
i	Minimální výdaj pro jednotlivce (3 880,- Kč)		3 880,00		
j	Je-li v domácnosti více osob, minimální výdaj pro 1. osobu, která není nezaopatřeným dítětem (3 550,- Kč)		0,00		
k	Je-li v domácnosti více osob, minimální výdaj pro 2. a další osobu, která není nezaopatřeným dítětem (3 200,- Kč)		0,00		
l	Minimální výdaj na nezaopatřené dítě (děti) do 6 let (1 970,- Kč)		0,00		
m	Minimální výdaj na nezaopatřené dítě (děti) od 6 let do 15 let (2 420,- Kč)		2 420,00		
n	Minimální výdaj na nezaopatřené dítě (děti) od 15 let do 26 let (2 770,- Kč)		2 770,00		
q	Kompenzace nákladů alimenty, sirotčím důchodem nebo jinými příjmy dítěte				
o	Minimální měsíční výdaje domácnosti celkem:		9 050,00		
Minimální měsíční výdaje žadatele		9 050,00	9 050,00		

Výsledek finanční analýzy	
Žadateli lze poskytnout úvěr s maximální výší měsíční splátky:	7 609,00

13. Ve druhé a třetí části finanční analýzy docházelo k výpočtu ukazatelů DTI[3], DSTI[4] a k zátěžovému testování:

Posouzení schopnosti splácet		
Parametr	Hodnota	Max
Roční výdaje na úvěry	89 508,00	99 984,00
Roční příjmy	199 968,00	
Celkové zadlužení	500 000,00	19 996 800,00
DSTI	44,76%	
DTI	2,50	

Doporučené DSTI	50%
Doporučené DTI	100

Posouzení odolnosti vůči zvýšené zátěži			
Parametr	Hodnota	Max	Zbývá
Roční výdaje na úvěry	89 508,00	89 985,60	39,80
Roční příjmy	179 971,20		
Celkové zadlužení	500 000,00	17 997 120,00	17 497 120,00
DSTI	49,73%		
DTI	2,78		

Zvýšení úr. sazeb	3,00%
Pokles příjmu	10,00%

Název	Částka	Žadatel
Mzda	16 664,00	[redacted]

Název	Částka (splátka)	Úvěr A/N?	Jistina úvěru	Počet splátek	Úroková sazba	Zátěžové
Náš produkt	7 459,00	Ano	500 000,00	240		
strava	2 000,00	Ne				
strava děti	3 000,00	Ne				
elektřina	1 300,00	Ne				
voda	325,00	Ne				
telefon	200,00	Ne				
ostatní výdaje	2 230,00	Ne				

[3]Ukazatel DTI je poměr výše celkového zadlužení žadatele o úvěr a výše jeho čistého ročního příjmu. Blíže viz https://www.cnb.cz/cs/financni-stabilita/makroobezretnostni-politika/stanoveni-horni-hranice-uverovych-ukazatelu/dti/index.html.

[4]Ukazatel DSTI je podíl ročních průměrných výdajů vyplývajících z celkového zadlužení (nebo měsíčních splátek) žadatele o úvěr (tzv. dluhová služba) na jeho ročním (nebo měsíčním) čistém příjmu. Blíže viz https://www.cnb.cz/cs/financni-stabilita/makroobezretnostni-politika/stanoveni-horni-hranice-uverovych-ukazatelu/dsti/index.html.

14. V rámci Kontroly si správní orgán vyžádal vzorek 30 smluv o spotřebitelském úvěru uzavřených účastníkem řízení v kontrolovaném období (viz Tabulka č. 1). Ve všech 30 případech se jedná o produkt, který účastník řízení nazývá „*Úvěr ručený nemovitostí*“.

Tabulka č. 1

	Identifikační číslo smlouvy	**Datum uzavření smlouvy**	**Jméno a příjmení spotřebitele/spotřebitelů**
1.	[redacted]	29. 1. 2021	[redacted]
2.	[redacted]	17. 2. 2021	[redacted], [redacted]
3.	[redacted]	30. 4. 2021	[redacted]
4.	[redacted]	13. 5. 2021	[redacted]
5.	[redacted]	9. 6. 2021	[redacted], [redacted]
6.	[redacted]	28. 6. 2021	[redacted]
7.	[redacted]	30. 7. 2021	[redacted]
8.	[redacted]	17. 9. 2021	[redacted]
9.	[redacted]	1. 10. 2021	[redacted]
10.	[redacted]	21. 10. 2021	[redacted]
11.	[redacted]	8. 11. 2021	[redacted]
12.	[redacted]	26. 11. 2021	[redacted], [redacted]
13.	[redacted]	29. 1. 2021	[redacted], [redacted]
14.	[redacted]	1. 2. 2021	[redacted], [redacted]
15.	[redacted]	17. 3. 2021	[redacted]
16.	[redacted]	30. 4. 2021	[redacted]
17.	[redacted]	10. 9. 2021	[redacted]
18.	[redacted]	23. 11. 2021	[redacted]
19.	[redacted]	29. 11. 2021	[redacted]
20.	[redacted]	30. 11. 2021	[redacted]
21.	[redacted]	11. 3. 2021	[redacted], [redacted]
22.	[redacted]	31. 3. 2021	[redacted], [redacted]
23.	[redacted]	24. 5. 2021	[redacted]
24.	[redacted]	21. 10. 2021	[redacted]
25.	[redacted]	10. 11. 2021	[redacted]
26.	[redacted]	19. 11. 2021	[redacted]
27.	[redacted]	20. 4. 2021	[redacted]
28.	[redacted]	29. 4. 2021	[redacted]
29.	[redacted]	10. 5. 2021	[redacted]
30.	[redacted]	15. 12. 2021	[redacted]

15. Kontrolou dokumentace předložené ke vzorku 30 úvěrových případů bylo zjištěno, že v 8 úvěrových případech (viz Tabulka č. 2) měl účastník řízení k dispozici podklady, ze kterých bylo zřejmé, že v průběhu splácení úvěru nastane objektivně očekávatelná skutečnost, tj. odchod žadatele/spolužadatele do starobního důchodu, v jejímž důsledku může dojít ke snížení příjmů žadatele/spolužadatele.

Tabulka č. 2

	Jméno a příjmení spotřebitele	Věk při poskytnutí úvěru	Doba trvání úvěru v letech	Věk při doplacení úvěru	Příjem započtený správním orgánem při posouzení úvěruschopnosti v Kč z finanční analýzy		Splátka úvěru v Kč
1.	[redacted]	57	18	75	16 234 (mzda)		6 229
2.	[redacted]	48	20	68	31 778 (mzda)		12 600
3.	[redacted]	50	20	70	56 846 (mzda)		21 182
4.	[redacted]	59	20	79	35 545 (mzda)		6 659
5.	[redacted]	63	15	78	31 888 (14 986 důchod a 16 902 mzda)		9 334
6.	[redacted]	61	10	71	18 952 (mzda)	34 261	8 709
	[redacted]	66		76	15 309 (důchod)		
7.	[redacted]	59	20	76	22 987 (mzda)	40 243	10 450
	[redacted]	63		83	17 259 (důchod)		
8.	[redacted]	60	8	68	23 427 (mzda)		4 750

16. Ohledně pravidel a postupů týkajících se zohlednění udržitelnosti příjmu po dobu splácení úvěru měl účastník řízení dle kapitoly č. *5 (Finanční analýza klienta)* vnitřního předpisu *Pravidla a postupy pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele* v rámci procesu posouzení úvěruschopnosti nejprve v první části finanční analýzy provést **výpočet volných finančních zdrojů na základě porovnání měsíčních příjmů a výdajů žadatele**. Pakliže volné finanční zdroje dosahovaly alespoň výše splátky poskytovaného úvěru, měl přistoupit účastník řízení k výpočtu ukazatelů DTI a DSTI. Pokud hodnoty obou ukazatelů nepřevyšovaly nastavené limity (u DTI hodnotu 100, v případě DSTI úroveň 50 %), měl účastník řízení provést ***zátěžové testování***, které zahrnovalo možný pokles příjmů o 10 % u všech klientů, a dále o dalších 5 % až 10 % u klientů, kteří v průběhu splácení požadovaného úvěru překročí věkovou hranici 65 let a jejich příjem činí minimálně 12 000 Kč.

17. Jak ale vyplývá i ze samotného obsahu kapitoly č. 5 *Pravidla a postupy pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele,* uvedené ***zátěžové testování*** se vztahovalo pouze k výpočtu ukazatelů DTI a DSTI, nikoliv k výpočtu měsíčních volných finančních zdrojů žadatele o úvěr. Nadto účastník řízení měl sice ve vnitřním předpise uvedeno, že v rámci zátěžového testování v případě klientů, kteří v průběhu splácení požadovaného úvěru překročí věkovou hranici 65 let, bude pracováno s poklesem příjmů o dalších 5 až 10 %, žádné takové kroky ale z analýzy složek uvedených úvěrových případů nevyplynuly.

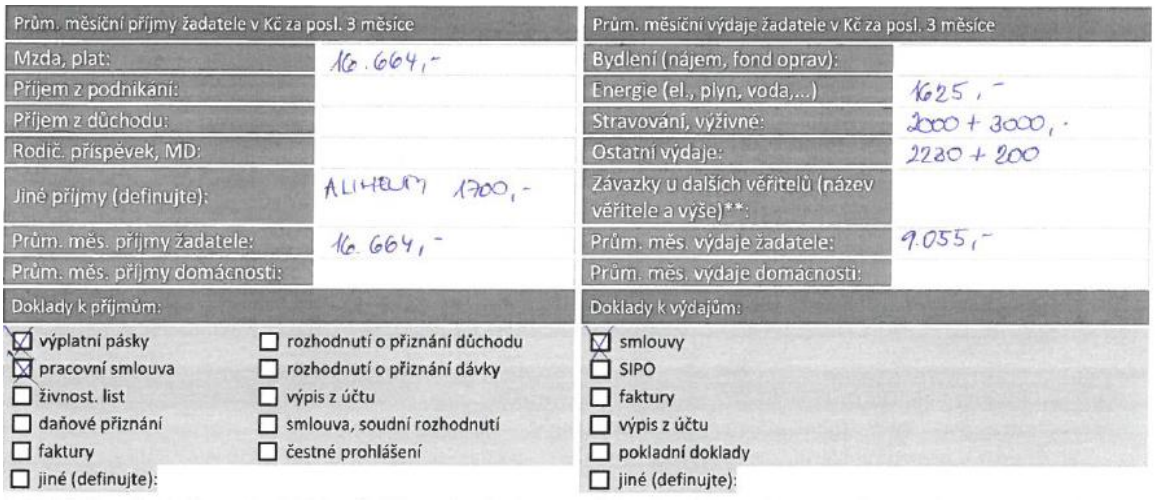
18. Z vnitřních předpisů ani z kontroly složek úvěrových případů tak nevyplynulo, že by účastník řízení v rámci posouzení úvěruschopnosti jakkoliv (mimo výpočet DTI a DSTI) zohlednil skutečnost, že žadatel o úvěr překročí v průběhu doby splácení úvěru hranici 65 let, tedy hranici předpokládaného věku odchodu do starobního důchodu, a jeho příjem se tedy jeví jako reálně neudržitelný po celou dobu splácení úvěru. Současně účastník řízení počítal ukazatele DTI a DSTI, ačkoliv neměl doložené *roční výdaje na úvěry* a neznal tak

výši hodnot, které by do jejich výpočtu měly vstupovat, viz body 20 - 25 příkazu.

19. Účastník řízení tak v 8 případech řádně neposoudil úvěruschopnost spotřebitele, když nezohlednil skutečnost, že doba splácení úvěru přesahuje předpokládaný věk odchodu spotřebitele do starobního důchodu, tedy nevyhodnotil udržitelnost příjmu spotřebitele po celou dobu předpokládaného trvání smluvního vztahu.

b) Výdaje žadatele o úvěr

20. V úvěrové žádosti, případně jejím doplnění, žadatel o úvěr prohlašoval výši údajů na bydlení (nájem, fond oprav, …), na energie (el., plyn, voda, …), na stravování, na výživné a na ostatní výdaje. Z těchto výdajů pak v rámci finanční analýzy účastník řízení vycházel při výpočtu volných finančních zdrojů na základě porovnání měsíčních příjmů a výdajů žadatele (viz ilustrativní příklad na obrázcích).

Prům. měsíční příjmy žadatele v Kč za posl. 3 měsíce		Prům. měsíční výdaje žadatele v Kč za posl. 3 měsíce	
Mzda, plat:	16.664,-	Bydlení (nájem, fond oprav):	
Příjem z podnikání:		Energie (el., plyn, voda,...)	1625,-
Příjem z důchodu:		Stravování, výživné:	2000 + 3000,-
Rodič. příspěvek, MD:		Ostatní výdaje:	2220 + 200
Jiné příjmy (definujte):	ALIMENTY 1700,-	Závazky u dalších věřitelů (název věřitele a výše)**:	
Prům. měs. příjmy žadatele:	16.664,-	Prům. měs. výdaje žadatele:	9.055,-
Prům. měs. příjmy domácnosti:		Prům. měs. výdaje domácnosti:	

Doklady k příjmům:		Doklady k výdajům:
☒ výplatní pásky	☐ rozhodnutí o přiznání důchodu	☒ smlouvy
☒ pracovní smlouva	☐ rozhodnutí o přiznání dávky	☐ SIPO
☐ živnost. list	☐ výpis z účtu	☐ faktury
☐ daňové přiznání	☐ smlouva, soudní rozhodnutí	☐ výpis z účtu
☐ faktury	☐ čestné prohlášení	☐ pokladní doklady
☐ jiné (definujte):		☐ jiné (definujte):

1. FINANČNÍ ANALÝZA

Výpočet měsíčních volných finančních zdrojů žadatele		
a	Výše měsíčních příjmů žadatele	16 664,00
b	Výše měsíčních výdajů žadatele	9 055,00
c	Minimální měsíční výdaje žadatele	9 050,00
Měsíční volné finanční zdroje (a-b-d) nebo (a-c-d)*		7 609,00

*je-li b menší než c, počítá se jako výdaj částka c

Výpočet minimálních měsíčních výdajů žadatele		Součet žadatelů	Michaela Sádlíková
e	Počet výdělečně činných osob v domácnosti		1
r	Počet výdělečně nečinných osob v domácnosti		
f	Počet nezaopatřených dětí do 6 let v domácnosti		
g	Počet nezaopatřených dětí od 6 do 15 let v domácnosti		1
h	Počet nezaopatřených dětí od 15 do 26 let v domácnosti		1
i	Minimální výdaj pro jednotlivce (3 860,- Kč)		3 860,00
j	Je-li v domácnosti více osob, minimální výdaj pro 1. osobu, která není nezaopatřeným dítětem (3 550,- Kč)		0,00
k	Je-li v domácnosti více osob, minimální výdaj pro 2. a další osobu, která není nezaopatřeným dítětem (3 200,- Kč)		0,00
l	Minimální výdaj na nezaopatřené dítě (děti) do 6 let (1 970,- Kč)		0,00
m	Minimální výdaj na nezaopatřené dítě (děti) od 6 let do 15 let (2 420,- Kč)		2 420,00
n	Minimální výdaj na nezaopatřené dítě (děti) od 15 let do 26 let (2 770,- Kč)		2 770,00
q	Kompenzace nákladů alimenty, sirotčím důchodem nebo jinými příjmy dítěte		
o	Minimální měsíční výdaje domácnosti celkem:		9 050,00
Minimální měsíční výdaje žadatele		9 050,00	9 050,00

Výsledek finanční analýzy	
Žadateli lze poskytnout úvěr s maximální výší měsíční splátky:	7 609,00

21. Vnitřní předpis *Pravidla a postupy pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele* v kapitole 5.3.4. a 5.3.5. stanovil tzv. *minimální výši výdajů žadatele* (viz tabulka č. 3) a *minimální*

výdaje na nezaopatřené dítě, pokud se v domácnosti žadatele nacházelo (viz tabulka č. 4). V případě, že průměrné měsíční výdaje uvedené žadatelem v žádosti byly nižší než stanovené *minimální výdaje*, účastník řízení pracoval při výpočtu volných zdrojů s tzv. *minimálními výdaji* z tabulek.

Tabulka č. 3

Minimální výdaj pro jednotlivce	*3 860,- Kč*
Pro první osobu v domácnosti	*3 550,- Kč*
Pro druhou a další osobu v domácnosti, která není nezaopatřeným dítětem	*3 200,- Kč*

Tabulka č. 4

Nezaopatřené dítě do 6 let	*1 970,-Kč*
Nezaopatřené dítě od 6 do 15 let	*2 420,- Kč*
Nezaopatřené dítě od 15 do 26 let	*2 770 Kč*

22. Za účelem ověření výdajů na bydlení a na energie požadoval účastník řízení doložení prohlášených výdajů na bydlení formou nájemní smlouvy, předpisu měsíčních záloh na energie (elektřina, plyn a voda), případně doložení částky, která je hrazena do fondu oprav, SIPO nebo roční vyúčtování záloh.

23. V případě výše stravného a výše nákladů na výživné však účastník řízení požadoval pouze prohlášení o výši těchto výdajů. Co se týče tzv. ostatních výdajů, sdělil účastník řízení, že tyto údaje většinou žadatelé nevyplňují, a že pole bylo do žádosti přidáno pro ty případy, kdyby nějaké výdaje mimo těch na bydlení, energie a stravu žadatelé měli. **Účastník řízení tak ohledně nákladů na stravu, výživné a ostatních nákladů pracoval pouze s deklarovanými informacemi, které uvedli žadatelé v žádosti o úvěr, nikoliv s informacemi ověřenými a doloženými.**

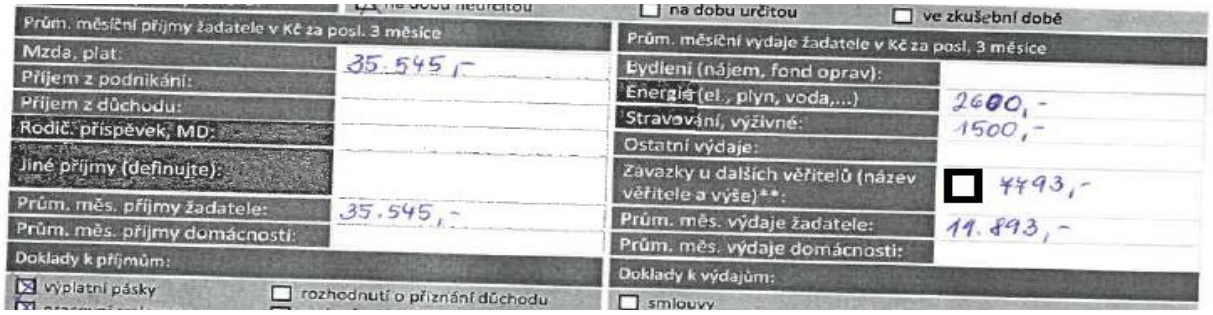
24. Rovněž kontrolou vzorku úvěrových případů bylo zjištěno, že vyjma prohlášených a ověřených výdajů na bydlení (vč. energií spojených s bydlením) obsahovalo pole *Výše měsíčních výdajů žadatele* ve finanční analýze ve všech 30 případech ze vzorku pouze prohlášenou výši stravného (na osobu žadatele, resp. spolužadatele, příp. na dítě) a ve všech 30 případech ze vzorku pouze prohlášenou výši ostatních výdajů žadatele. Nadto ve 28[5] případech neuvedli žadatelé/spolužadatelé o úvěr do pole *Ostatní výdaje* žádné výdaje.

25. V rámci posouzení úvěruschopnosti při výpočtu volných finančních zdrojů tak nebyly započítávány skutečné výdaje na stravu, výživné a ostatní výdaje, které by byly ověřeny, neboť účastník řízení zohledňoval pouze žadatelem deklarované, případně defaultně stanovené hodnoty, aniž by došlo ke spolehlivému, průkaznému a dostatečnému zjištění a ověření těchto výdajů spotřebitele.

c) Stávající závazky žadatele o úvěr

26. Splátky stávajících finančních závazků, které nebyly refinancovány spotřebitelským úvěrem u účastníka řízení, byly v úvěrové žádosti, resp. jejím doplnění, zaznamenány v poli *Závazky u dalších věřitelů (název věřitele a výše)*, viz obrázek níže.

[5]Vyjma úvěrového případu č. [redacted], kdy byla žadatelkou prohlášena výše ostatních výdajů ve výši 2 430 Kč a případu č. [redacted] a [redacted], kteří prohlásili výši ostatních výdajů každý 2 000 Kč, avšak tyto nebyly doloženy žádným relevantním dokladem.

Prům. měsíční příjmy žadatele v Kč za posl. 3 měsíce		Prům. měsíční výdaje žadatele v Kč za posl. 3 měsíce	
Mzda, plat:	35.545,-	Bydlení (nájem, fond oprav):	
Příjem z podnikání:		Energie (el., plyn, voda,...)	2600,-
Příjem z důchodu:		Stravování, výživné:	1500,-
Rodič. příspěvek, MD:		Ostatní výdaje:	
Jiné příjmy (definujte):		Závazky u dalších věřitelů (název věřitele a výše)**:	☐ 4493,-
Prům. měs. příjmy žadatele:	35.545,-	Prům. měs. výdaje žadatele:	11.893,-
Prům. měs. příjmy domácnosti:		Prům. měs. výdaje domácnosti:	
Doklady k příjmům:		Doklady k výdajům:	
☒ výplatní pásky	☐ rozhodnutí o přiznání důchodu	☐ smlouvy	

27. Dle bodu 8.5.1. vnitřního předpisu *Pravidla jednání se zájemci o uzavření smlouvy o spotřebitelském úvěru* regionální obchodní manažer se žadatelem vyplnil formulář *Příloha k obchodnímu případu*, který obsahoval výčet dluhů žadatele.

vitacredit

PŘÍLOHA K OBCHODNÍMU PŘÍPADU

Obchodní případ:	[redacted]
Adresa nemovitosti:	[redacted]
Počet obyvatel:	7tis.
Zpracoval(a):	[redacted]
Dne:	2.11.2021

VÝČET POHLEDÁVEK

Věřitel	Zůstatek	Měsíční splátka
2x [redacted]	107.000,-	9.000,-
2x [redacted]	150.000,-	9.000,-
kontokorent ☐	100.000,-	
[redacted]	42.000 ,-	1.050,-
úvěr ☐ - nevyplácet	500.000 ,-	7.793,-

28. V bodu 3.4.1. vnitřního předpisu *Pravidla a postupy pro posuzování úvěruschopnosti spotřebitele* je uvedeno, že *výdaje Klienta na splácení případných existujících závazků Klienta lze doložit zejména smlouvou s věřitelem, sdělením věřitele o výši dluhu, případně výpisem z účtu či jiným věrohodným dokladem akceptovaným Společností".*

29. Při Kontrole bylo zjištěno, že účastník řízení v rámci zjišťování stávajících závazků v rámci posuzování úvěruschopnosti využíval prohlášení žadatele uvedená v úvěrové žádosti či v jejím doplnění, a také v dokumentu *Příloha k obchodnímu případu*. Žadatelem deklarované finanční závazky účastník řízení následně požadoval doložit dokumenty (např. smlouvou s věřitelem či sdělením věřitele o výši dluhu). Současně účastník řízení za účelem zjištění/ověření závazků žadatele nahlížel do Nebankovního registru klientských informací (NRKI), insolvenčního rejstříku, centrální evidence exekucí a listu vlastnictví v katastru nemovitostí. **Žádný z uvedených informačních zdrojů však neposkytuje komplexní přehled finančních závazků žadatele u úvěrových institucí, neboť z těchto zdrojů nelze zjistit informace o bankovních úvěrech**. Účastník řízení přitom nepožadoval výpisy z bankovních účtů jednotlivých žadatelů, ze kterých by mohl získat o existenci

stávajících závazků další informace.

30. Na základě analýzy vzorku úvěrových případů a výše uvedeného lze tak shrnout, že účastník řízení získal informace o stávajících finančních závazcích žadatele u úvěrových institucí pouze v těch případech, kdy je žadatel o úvěr sám prohlásil a doložil, případně když účastník řízení zjistil existenci spotřebitelského úvěru na bydlení z listu vlastnictví v katastru nemovitostí.

31. Účastník řízení tak u 28 z 30[6] případů řádně neověřil existenci a výši všech stávajících finančních závazků u úvěrových institucí ani prostřednictvím podkladů dodaných primárně žadatelem/spolužadatelem o úvěr, ani jiným vhodným způsobem.

32. **Na základě zjištěných skutečností má správní orgán za prokázané, že účastník řízení před poskytnutím spotřebitelského úvěru neposoudil úvěruschopnost jednotlivých spotřebitelů na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací, když**

    a) v období od 28.6.2021 do 21.10.2021[7] v 8 z 30 případů ze vzorku nevyhodnotil udržitelnost příjmu spotřebitele po celou dobu předpokládaného trvání smluvního vztahu, neboť nezohlednil skutečnost, že doba splácení úvěru přesahuje předpokládaný věk odchodu spotřebitele do starobního důchodu;

    b) v období od 29.1.2021 do 15.12.2021[8] ve 30 z 30 případů ze vzorku při výpočtu volných finančních zdrojů řádně neověřoval existenci a výši skutečných výdajů spotřebitelů na stravu, výživné a ostatní výdaje;

    c) v období od 29.1.2021 do 15.12.2021[9] ve 28 z 30 případů ze vzorku řádně neověřil existenci a výši skutečných stávajících finančních závazků spotřebitelů;

    čímž porušil ustanovení § 86 odst. 1 ZSÚ a dopustil se tak přestupku upraveného v ustanovení § 154 odst. 1 písm. e) ZSÚ.

(ii) <u>Opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu</u>

33. Účastník řízení měl s odkazem na ustanovení § 15 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru ve spojení s odst. 2 písm. e) uvedeného ustanovení povinnost <u>zavést a udržovat</u> postupy a pravidla vhodná z hlediska dodržování povinností souvisejících s bojem proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. Postupy a pravidla musí být přiměřené povaze, rozsahu a složitosti činností nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru a musí zajišťovat řádné a plynulé poskytování spotřebitelského úvěru. Požadavky pro nastavení pravidel a postupů vhodných z hlediska dodržování povinností souvisejících s bojem proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu jsou dále

[6] Výjimku z uvedeného tvoří pouze dva úvěrové případy spotřebitelů [redacted] a [redacted], kde spotřebitelé sami, nad rámec požadavků účastníka řízení, doložili i výpisy z BRKI, ze kterých účastník řízení mohl ověřit případné další finanční závazky žadatelů u úvěrových institucí.

[7] Od 28.6.2021, tj. uzavření smlouvy č. [redacted] ([redacted]), do 21.10.2021, tj. uzavření smlouvy č. [redacted] ([redacted]).

[8] Od 29.1.2021, tj. uzavření smlouvy č. [redacted] ([redacted]), do 15.12.2021, tj. uzavření smlouvy č. [redacted] ([redacted]).

[9] Od 29.1.2021, tj. uzavření smlouvy č. [redacted] ([redacted]), do 15.12.2021, tj. uzavření smlouvy č. [redacted] ([redacted]).

rozpracovány v AML zákoně, AML vyhlášce a v sankčním zákoně.

34. Účastník řízení byl dle ustanovení § 2 odst. 1 písm. b) bod 6. ve spojení s § 21 odst. 1 a 2 AML zákona povinen zavést a uplatňovat odpovídající strategie a postupy vnitřní kontroly a komunikace ke zmírňování a účinnému řízení rizik legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu identifikovaných v hodnocení rizik podle § 21a a k naplnění dalších povinností stanovených tímto zákonem.

a) Aktualizace systému vnitřních zásad

35. Ustanovení § 21 odst. 11 AML zákona stanoví, je-li to účelné pro účinné naplňování požadavků tohoto zákona, může Česká národní banka v mezích stanovených odstavcem 5 písm. c) a d) vyhláškou stanovit požadavky na zavedení a uplatňování systému vnitřních zásad a hodnocení rizik podle § 21a některými povinnými osobami, vůči nimž Česká národní banka vykonává dohled.

36. Účastník řízení měl dle ustanovení § 4 odst. 4 AML vyhlášky povinnost zajistit, aby jeho vnitřní předpisy a zvolené uznávané standardy byly aktuální a přiměřené povaze, rozsahu a složitosti vykonávaných činností. Dle ustanovení § 4 odst. 5 téže vyhlášky byl dále účastník řízení povinen bez zbytečného odkladu posoudit aktuálnost vnitřních předpisů a zajistit jejich případnou aktualizaci vždy, pokud tato potřeba vyplyne mj. ze změny právních předpisů.

37. Účastník řízení za účelem splnění požadavků vyplývajících z ustanovení § 15 odst. 1 ZSÚ ve spojení s § 15 odst. 2 písm. e) citovaného zákona a § 21 odst. 1 a 2 AML zákona přijal vnitřní předpis *Pravidla dodržování povinností souvisejících s bojem proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu* (dále jen „Systém vnitřních zásad“ nebo „SVZ“).[10] Tento vnitřní předpis byl od udělení povolení k činnosti do zahájení Kontroly několikrát novelizován s tím, že poslední aktualizace proběhla s účinností od 1.1.2021.

38. K 1. 1. 2021 nabyly účinnosti zákony č. 49/2020 Sb.[11] a č. 527/2020 Sb.[12], kterými došlo k podstatným změnám AML zákona.[13] Za účelem řádného provedení novelizovaného AML zákona je rovněž nutné řídit se prováděcím právním předpisem, tedy AML vyhláškou. Změna této vyhlášky, provedená vyhláškou č. 235/2021 Sb.[14], nabyla účinnosti dnem 1. 7. 2021.

39. Správní orgán však při Kontrole zjistil, že vnitřní předpisy účastníka řízení nepřesně či vůbec nereflektovaly změny právní úpravy v oblasti opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu vyvolané zákony č. 527/2020 Sb., č. 37/2021 Sb. a vyhláškou č. 235/2021 Sb., když SVZ dokonce v čl. 1.2.1. odkazoval na *vyhlášku č. 281/2008 Sb., o některých požadavcích na systém vnitřních zásad, postupů a kontrolních opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu,* která přitom byla nahrazena AML vyhláškou s účinností již od 1.10.2018. Současně SVZ neobsahoval

[10]Přijato ČNB dne 20. 1. 2022, č. j. 2022/008346/CNB/650, soubor *Predlozeni_podkladu_-_prilohy.pdf*.
[11]Zákon č. 49/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.
[12]Zákon č. 527/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, zákony související s přijetím zákona o evidenci skutečných majitelů a zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách, ve znění pozdějších předpisů; některá jeho ustanovení nabyla účinnosti až 1. 8. 2021.
[13]Zejména rozsáhlá novela provedená zákonem č. 527/2020 Sb.
[14]Vyhláška č. 235/2021 Sb. ze dne 11. června 2021, kterou se mění vyhláška č. 67/2018 Sb., o některých požadavcích na systém vnitřních zásad, postupů a kontrolních opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu.

minimální intervaly, ve kterých měl účastník řízení posuzovat a případně aktualizovat své vnitřní předpisy.

40. Účastník řízení tak nezajistil, aby jeho vnitřní předpisy a standardy byly aktuální a přiměřené povaze, rozsahu a složitosti vykonávaných činností, nezareagoval na změnu právní úpravy v oblasti opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu a neaktualizoval své vnitřní předpisy.

b) Opatření k rozpoznání politicky exponovaných osob

41. Podle § 8 odst. 9 AML zákona měl účastník řízení **v době trvání obchodního vztahu** nebo při dalších obchodech kontrolovat mimo jiné platnost a úplnost informací získaných v rámci identifikace a kontroly klienta a zaznamenávat jejich změny.

42. Dle čl. 2.2.3. SVZ klient vyplnil v čestném prohlášení, zda je či není politicky exponovanou osobou (dále jen „PEP“). V případě, že klient byl PEP, v čestném prohlášení měl dále uvést skutečnosti týkající se původu jeho majetku doplněné o relevantní podklady prokazující původ jeho majetku.

43. V SVZ však chyběly postupy a opatření účastníka řízení pro situaci, kdy by se klient stal PEP kdykoliv **v době trvání obchodního vztahu**.

c) Opatření k rozpoznání subjektů, vůči nimž Česká republika uplatňuje mezinárodní sankce

44. Podle ustanovení § 12 odst. 1 AML vyhlášky měl účastník řízení povinnost *v rámci systému vnitřních zásad zavést a uplatňovat pravidla a postupy k identifikaci faktoru zvýšeného rizika podle § 9 odst. 3 písm. b).* Podle odst. 2 téhož ustanovení měl účastník řízení povinnost *v rámci systému vnitřních zásad zavést a uplatňovat pravidla a postupy k účinnému řízení rizik souvisejících s identifikací faktoru zvýšeného rizika podle odstavce 1. Tato pravidla a postupy měla zahrnovat alespoň pravidla a postupy* ***k naplnění povinností podle právních předpisů, které slouží k provádění mezinárodních sankcí.***

45. S ohledem na ustanovení § 8 odst. 9 AML zákona byl účastník řízení povinen v rámci identifikace zjišťovat, zda klient je či není sankcionovanou osobou **i v době trvání obchodního vztahu.**

46. Dle čl. 2.2.4. SVZ účastník řízení za účelem rozpoznání sankcionovaných subjektů nahlížel do aktuálního Konsolidovaného seznamu osob, skupin a subjektů, na něž se vztahují finanční sankce EU.[15] Tuto skutečnost účastník řízení potvrdil a sdělil, že žádné jiné seznamy k tomuto účelu nepoužíval[16].

47. V České republice jsou dle ustanovení § 2 sankčního zákona právně závazné mezinárodní sankce, které jsou stanoveny (i) přímo použitelnými právními předpisy EU publikovanými v Úředním věstníku EU a (ii) nařízením vlády č. 210/2008 Sb., k provedení zvláštních opatření k boji proti terorismu, ve znění nařízení vlády č. 88/2009 Sb. (dále jen „nařízení vlády č. 210/2008 Sb.“). Při kontrole však správní orgán zjistil, že uvedené právní akty nebyly v rámci SVZ účastníka řízení nikterak zohledněny. Současně konsolidovaný seznam osob, skupin a subjektů, na něž se vztahují finanční sankce EU, který používal účastník řízení, nelze považovat za právně závazný, neboť se jedná o ryze pomocný zdroj informací, který nemusí být

[15] https://data.europa.eu/data/datasets/consolidated-list-of-persons-groups-and-entities-subject-to-eu-financial-sanctions?locale=en

[16] Přijato ČNB dne 13. 4. 2022, č. j. 2022/038959/CNB/650, *soubor Predlozeni_podkladu_k_vyzve_c_6 (1).pdf*. Přijato ČNB dne 3. 2. 2022, č. j. 2022/013002/CNB/650, soubor *Prezentace_AML.pdf*. Přijato ČNB dne 28. 4. 2022, č. j. 2022/044034/CNB/650, soubor *Predlozeni_podkladu_k_vyzve_c_8.pdf*.

vždy aktuální a úplný.

48. Současně v SVZ chyběly postupy a opatření k rozpoznání sankcionovaných osob **v době trvání obchodního vztahu**.

d) Kontrola klienta v Systému vnitřních zásad

49. Podle čl. 2.3.5. SVZ platilo, že „*kontrola je prováděna také v průběhu Obchodního vztahu, přesáhne-li výše poskytnuté jistiny 15.000,- EUR nebo uzná-li to některá z Odpovědných osob nebo Kontaktní osoba za nezbytné"*. Smlouvy o spotřebitelském úvěru, které uzavíral účastník řízení se spotřebiteli, však svou povahou byly s ohledem na ustanovení § 4 odst. 2 AML zákona obchodním vztahem, a dle ustanovení § 9 odst. 1 písm. b) a c) ve spojení s § 9 odst. 2 písm. d) AML zákona se kontrola klienta musí provádět nejen na počátku, ale i v době trvání obchodního vztahu, a to bez ohledu na výši poskytnuté jistiny, anebo *„uzná-li to některá z Odpovědných osob nebo Kontaktní osoba za nezbytné"*. Správní orgán tak konstatuje, že v SVZ chyběly postupy a opatření pro provádění kontroly klienta v době trvání obchodního vztahu.

50. Dle ustanovení § 9 odst. 2 písm. f) AML zákona kontrola klienta zahrnuje v rámci obchodního vztahu s politicky exponovanou osobou též přiměřená opatření ke zjištění původu jejího majetku. Při kontrole však správní orgán zjistil, že vnitřní předpisy účastníka řízení žádná konkrétní opatření za účelem zjištění původu majetku u PEP neobsahovala, včetně absence informací kdo a jakým způsobem by je činil. Současně SVZ neobsahoval postupy účastníka řízení týkající se zesílené identifikace a kontroly klienta ve smyslu § 9a AML zákona ve spojení s § 9 AML vyhlášky.

51. **Na základě zjištěných skutečností má správní orgán za prokázané, že výše uvedeným jednáním a zjištěnými nedostatky při plnění povinností pro**

a) zajištění aktuálních a přiměřených vnitřních předpisů,

b) rozpoznávání politicky exponovaných osob v době trvání obchodního vztahu,

c) rozpoznávání subjektů, vůči nimž Česká republika uplatňuje mezinárodní sankce podle sankčního zákona při vzniku a v době trvání obchodního vztahu,

d) provádění kontroly klienta,

se účastník řízení ke dni 3.1.2022[17] dopustil porušení povinnosti zavést a uplatňovat odpovídající strategie a postupy vnitřní kontroly a komunikace ke zmírňování a účinnému řízení rizik legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu identifikovaných v hodnocení rizik podle § 21a a k naplnění dalších povinností stanovených AML zákonem, a to podle ustanovení § 21 odst. 1 AML zákona, a dopustil se tak přestupku upraveného v ustanovení § 48 odst. 1 AML zákona.

<u>Odůvodnění pokuty</u>

52. Ustanovení § 158 zákona o spotřebitelském úvěru stanoví, že přestupky podle tohoto právního předpisu projednává Česká národní banka. Dle ustanovení § 52 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 35 odst. 1 písm. a) AML zákona je Česká národní banka orgánem dohledu nad dodržováním tohoto zákona a projednává přestupky podle tohoto zákona. Správní orgán je tak legitimován projednat všechny předmětné přestupky. Ustanovení § 90 odst. 1 přestupkového zákona zmocňuje správní orgán, aby o přestupku rozhodl příkazem, přičemž

[17]Datum doručení Oznámení o zahájení kontroly č.j. 2021/130344/CNB/650.

lze uložit trest v podobě napomenutí, pokuty, zákazu činnosti, nebo propadnutí věci nebo náhradní hodnoty.

53. Správní orgán při stanovení výše sankce vycházel ze **zásady absorpce** zakotvené v ustanovení § 41 odst. 1 přestupkového zákona, ze které vyplývá, že v případě, kdy správní orgán ukládá účastníkovi řízení sankci za dva nebo více přestupků projednávaných ve společném řízení, ukládá trest podle ustanovení vztahujícího se na přestupek nejpřísněji trestný. V případě, že zákon stanoví pro sbíhající se přestupky shodné rozpětí sankcí, ukládá potom trest za přestupek nejzávažnější.

54. Správní orgán uvádí, že se v projednávaném případě účastník řízení dopustil přestupků spáchaných ve vícečinném souběhu, přičemž za přestupek ad (i) může správní orgán dle ustanovení § 154 odst. 3 písm. c) zákona o spotřebitelském úvěru uložit pokutu do 20 000 000 Kč a za přestupek ad (ii) lze dle ustanovení § 48 odst. 8 AML zákona uložit pokutu do 5 000 000 Kč.

55. Jako nejzávažnější hodnotí správní orgán přestupek ad (i) podle ustanovení § 154 odst. 1 písm. e) zákona o spotřebitelském úvěru, který byl vzat jako základ pro stanovení konkrétní výše pokuty a který představuje závažná porušení pravidel stanovených ZSÚ na ochranu spotřebitele, který je slabší stranou, jelikož na rozdíl od účastníka řízení nevystupuje jako profesionál v dané oblasti. Správní orgán uvádí, že jednání účastníka řízení, za které správní orgán ukládá sankci tímto příkazem, ohrožuje významný zájem chráněný zákonem, a to primárně veřejný zájem na ochraně spotřebitele před nezodpovědným poskytnutím úvěru, které by pro spotřebitele mělo negativní následky (např. insolvenci a s ní související dopady jak ekonomické v podobě ztráty majetku, tak společenské v podobě společenské stigmatizace). Správní orgán považuje výše uvedené zájmy v oblasti regulace poskytování spotřebitelských úvěrů za velmi významné, a proto hodnotí společenskou škodlivost jednání účastníka řízení jako vysokou, neboť odborné, komplexní a důkladné posouzení úvěruschopnosti spotřebitele **na základě aktuálních informací a podkladů** ve smyslu ustanovení § 86 zákona o spotřebitelském úvěru je elementárním předpokladem pro řádné poskytování spotřebitelského úvěru a tedy naplnění jednoho z hlavních účelů zákona o spotřebitelském úvěru.

56. Správní orgán konstatuje, že rovněž výše uvedená pochybení ad (ii) spočívající v porušení ustanovení AML zákona představují relativně vysokou míru závažnosti, neboť zasahují do základních povinností účastníka řízení jako poskytovatele spotřebitelského úvěru. Jejich spácháním došlo k ohrožení zájmu chráněného zákonem, a to na prevenci zabránění zneužívání finančního systému k legalizaci příjmů z trestné činnosti a financování terorismu.

57. K možné liberaci účastníka řízení podle ustanovení § 21 odst. 1 a 2 přestupkového zákona správní orgán uvádí, že mu není známo, že by účastník řízení vynaložil veškeré úsilí, které po něm bylo možné požadovat, aby přestupkům zabránil.

58. Přestupkový zákon umožňuje uložení alternativních druhů trestů (např. napomenutí) a popř. modifikaci trestu (např. podmíněné upuštění od uložení správního trestu). S ohledem na závažnost protiprávního jednání účastníka řízení v tomto konkrétním případě, však nepřipadá aplikace alternativních druhů trestání ani modifikace trestu v úvahu. Jako nejefektivnější prostředek, který zajistí splnění individuálně a generálně preventivního i represivního účelu sankce, se v daném případě jeví uložení pokuty.

59. Při stanovování výše pokuty se správní orgán řídil zásadami uvedenými v ustanovení § 37 přestupkového zákona, povahu a závažnost přestupku posoudil podle ustanovení § 38 téhož zákona, a přihlédl ke všem polehčujícím i přitěžujícím okolnostem ve smyslu ustanovení § 39 a ustanovení § 40 téhož zákona. Zároveň správní orgán přihlédl k obecným právním zásadám, zejména k zásadě individualizace sankce a k zásadě legitimního očekávání.

60. V souladu se zásadou individualizace správního trestu musí výměra pokuty odpovídat okolnostem a zvláštnostem případu. Současně musí ukládaná pokuta vést k naplnění obou jejích účinků, tedy účinku preventivního a represivního.

61. Výše popsané protiprávní jednání má charakter tzv. ohrožovacího deliktu, jeho **následkem** je tedy již samotné ohrožení zájmu chráněného zákonem, v daném případě na ochraně spotřebitelů při poskytování spotřebitelských úvěrů. Pokud jde o **účinek** protiprávního jednání účastníka řízení, k naplnění skutkové podstaty správního deliktu spáchaného účastníkem řízení dochází bez ohledu na skutečnost, zda v konkrétním případě dojde příslušným jednáním ke vzniku škody na majetku třetích osob či nikoli. Zákonodárce považuje již ohrožení způsobené porušením příslušných povinností za natolik závažné, že k odpovědnosti za výše popsaný delikt není třeba vzniku škody. Případné způsobení majetkové újmy jako účinku přestupku není podmínkou pro vznik odpovědnosti za deliktní jednání účastníka řízení, bylo by však bráno jako zásadně přitěžující okolnost. Správní orgán tak při úvaze o výši pokuty zohlednil skutečnost, že nebyla prokázána škoda způsobená účastníkem řízení spotřebitelům.

62. Z hlediska **způsobu spáchání** přestupků správní orgán konstatuje, že účastník řízení se jich dopustil jak jednáním **komisivní povahy**, tj. aktivním jednáním, když poskytl spotřebitelské úvěry bez řádného posouzení úvěruschopnosti spotřebitele (přestupek ad (i)), tak **omisivním jednáním**, tedy nekonáním tam, kde měl konat, když nevypracoval Systém vnitřních zásad v zákonem stanoveném rozsahu (přestupek ad (ii)).

63. Správní orgán vzal při rozhodování o stanovení konkrétní výše pokuty za spáchané přestupky v úvahu jako **polehčující okolnost** skutečnost, že s účastníkem řízení nebylo dosud žádné řízení za přestupek v oblasti finančního trhu správním orgánem vedeno a účastník řízení nebyl za žádný přestupek trestán. Správní orgán zohlednil jako faktor i skutečnost, že účastník řízení v době vydání tohoto příkazu již činnost samostatného zprostředkovatele a nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru nevykonává, když své působení v této oblasti ukončil.

64. Naopak jako **přitěžující okolnost** zvyšující závažnost deliktního chování účastníka řízení správní orgán považuje skutečnost, že účastník řízení spáchal více přestupků (konkrétně se jedná o přestupky uvedené ve výrokové části tohoto rozhodnutí). Správní orgán též přihlédl k tomu, že přestupky měly systémový charakter, a že se účastník řízení dopouštěl porušování některých povinností opakovaně po poměrně **dlouhé období,** cca 1 rok.

65. Správní orgán je přesvědčen, že s ohledem na represivní funkci sankce a generální prevenci je na místě uložit účastníku řízení za vytýkaná jednání peněžitou sankci tak, aby dal ostatním účastníkům trhu na vědomí, že vytýkaná jednání považuje za závažná porušení povinností, jejichž neplnění musí být trestáno a vynucováno. Na základě výše uvedených skutečností dospěl správní orgán k závěru, že v souladu s kontinuitou rozhodovací sankční praxe České národní banky a s přihlédnutím k závažnosti spáchaných přestupků, zejména ke způsobu jejich spáchání a jejich následkům a k okolnostem, za nichž byly spáchány, jakož

i relevantním polehčujícím a přitěžujícím okolnostem, jsou dány důvody pro uložení pokuty v dolní čtvrtině shora vypočtené sazby pokuty.

66. Při stanovení konkrétní výše pokuty pak správní orgán **přihlédl i k majetkovým poměrům účastníka řízení,** jehož účetní zisk za rok 2021 činil 17 757 000 Kč[18]. Na základě posouzení všech uvedených aspektů dospěl správní orgán k jednoznačnému závěru, že pokuta uložená v rámci dolní čtvrtiny zákonné sazby ve výši **500 000 Kč (slovy pět set tisíc korun českých), což odpovídá 2,5 % z horní hranice zákonné sazby,** odpovídá rovněž i závažnosti protiprávního jednání účastníka řízení, okolnostem, za kterých se jej dopustil a zásadním způsobem nedopadá do majetkových poměrů účastníka řízení.

67. Ustanovení § 90 odst. 1 přestupkového zákona ve spojení s ustanovením § 150 odst. 1 správního řádu umožňuje správnímu orgánu v řízení z moci úřední uložit povinnost formou písemného příkazu. Správní orgán přistoupil k vydání příkazu, neboť v tomto případě považuje skutková zjištění za dostatečná.

P O U Č E N Í

Proti tomuto příkazu lze podat odpor dle ustanovení § 150 odst. 3 správního řádu u sekce licenčních a sankčních řízení České národní banky, se sídlem Na Příkopě 28, 115 03 Praha 1, a to do 8 dnů ode dne doručení tohoto příkazu. Podáním odporu se příkaz ruší a v řízení se pokračuje. Zpětvzetí odporu není přípustné. Příkaz, proti němuž nebyl podán odpor, se stává pravomocným a vykonatelným rozhodnutím.

V případě podání odporu správní orgán poučuje účastníka řízení v souladu s § 80 odst. 2 přestupkového zákona o jeho právu požádat o konání ústního jednání. Správní orgán není návrhem účastníka řízení ve věci konání ústního jednání vázán a ústní jednání nařídí, je-li to nezbytné pro zjištění stavu věci, nebo pro uplatnění práv účastníka řízení.

Ing. Ondřej Huslar
náměstek ředitele sekce licenčních
a sankčních řízení
podepsáno elektronicky

Mgr. et Mgr. Petra Chroustovská
ředitelka odboru sankčních řízení
podepsáno elektronicky

[18]Viz POS10_21 – Výnosy, náklady, zisky a ztráty, soubor *VITACREDIT_výkaz za 2021_31032022.xlsx,* list *POS10_21*.